

[Svend Haugaard.]

hr. Niels Eriksen og hans parti tænkt sig at gøre herved?

Hvordan har i øvrigt hr. Niels Ravn tænkt sig at hjælpe de unge, som han talte så meget om? Brugsstørrelser, hvortil der kræves en udbetaling på 300.000-400.000 kr., er da i hvert fald ikke vejen til at hjælpe de unge til et selveje.

Som helhed kan jeg dog sige, at vi ønsker at støtte lovforslaget og de ideer, som det indebærer, og vi vil gerne være med til en forhandling om de enkelte problemer deri.

Antonsen: Dette lovforslag har jo det sigte at øge landbrugets gældsbyrde, og vi ser gerne, at landbruget, der er i en vanskelig situation — jeg kan her henvisse til de bemærkninger, jeg fremsatte i sidste uge under behandling af landbrugslovene — på forskellig vis støttes i den omlægning, der er i gang.

Der er her tale om at stille yderligere midler til låns til brug for landbruget til en rente af $6\frac{1}{2}$ pct. Vi så meget hellere, at man generelt førte en sådan økonomisk politik, at det almindelige renteniveau kunne komme ned på $6\frac{1}{2}$ pct., for det gælder jo for hele erhvervslivet, at der er behov for en betydelig omstilling i øjeblikket. Men der skal altså lappes visse steder, og der skal også her i forhold til landbruget ydes nogle begrænsede lån til en særlig favørrente.

Jeg synes, det er højst ejendommeligt, at vi endnu her i lovforslaget har en bestemmelse om, at et mindre beløb stilles til rådighed til oprettelse af nye selvstændige brug. Vi har jo da — tror jeg nok — alle sammen erkendt, at det bliver meget vanskeligt at skaffe tilstrækkelig mange unge til at overtage de bestående brug, men hvis man tænker sig, at der skal inddømmes lidt hist og her, er det måske ikke så uheldigt; det virker bare lidt iøjnefaldende i en situation, hvor det virkelig kniber med at skaffe det tilstrækkelige antal unge til at overtage de bestående brug.

Vi vil meget advare imod, at man bruger denne lovs lånemidler til at lappe, og stiller yderligere midler til rådighed for små brug — når jeg siger små brug, tænker jeg ikke alene på brug, der er små i areal, men også

i investeret kapital i øvrigt. Med de midler, der inden for de enkelte områder er mulighed for at låne, kan det vel nok gennemgående være svært at komme op på en tilstrækkelig størrelse, enten i investeret kapital i bygninger eller i investeret kapital i jordtilliggende.

Jeg vil advare mod hr. Svend Haugaards bemærkninger om, at der må sættes en grænse ved 25-30 ha for de lånetilsagn, der skal gives efter denne lov, netop ud fra den betragtning, at et brugs størrelse jo ikke alene er et spørgsmål om dets jordtilliggende; vi vil da meget nemt kunne finde brug med betydelig større arealer, som måske, hvis de ligger i tyndt befolkede områder, har mere behov for lån end meget intensive brug med store bygninger, som i forvejen har en forholdsvis effektiv produktion.

Vi må lægge vægt på, at det i så høj grad som overhovedet muligt er rentabilitets-hensyn, der tages hensyn til, at man ikke bare kortvarigt lapper på situationen for nogle mindre brug, der ikke er rentable og ikke kan blive rentable, og jeg vil derfor henstille, at ordet „rentabilitet“ kommer til at indgå i de betingelser, der opstilles, når det drejer sig om lån efter denne lovgivning.

Jeg må også støtte de tanker, der har været fremme om en overvejelse af, om det ikke var muligt at rationalisere selve långivningen. Vi har dels denne lovgivning, som der ydes lån efter, og vi har en række private pengeinstitutter, som yder lån også til landbruget. Der har specielt været peget på Dansk Landbrugs Realkreditfond, og jeg vil meget opfordre udvalget til at undersøge mulighederne for, at en del af eller alle de midler, der her er tale om, sendes ud i markedet gennem disse private kapitalinstitutioner, selvfølgelig således, at der er fastsat regler for, efter hvilke kriterier de skal ydes. Jeg ved, at ikke mindst Dansk Landbrugs Realkreditfond, der yder de yderste lån, er meget opmærksom på, at de investeringer, der foretages, virkelig sigter mod en øget rentabilitet.

Må jeg til slut spørge landbrugsministeren, om man har nogen erfaring for, hvordan det er gået f. eks. inden for de sidste 10 år med de ejendomme, der har fået lån efter denne lovgivnings bestemmelser, efter de regler, der har været gældende hidtil inden for